

בנחל אל על:

המסלול בנחל אל על לוקח אותנו לביקור בשמורת הטבע היפהפייה שעוטפת אותו. הנחל האיתן מפורסם בעיקר בזכות שני המפלים שבו: רמת הגולן הבזלתית עוטה צבע שחור, וזה גם צבעו של המפל הראשון. אבל בחלק מהמקומות הצליחו המים לחדור בעוצמתם ולחשוף את הגיר הלבן - וזהו צבעו של המפל השני. מתחת לכל מפל יש כמובן בריכה, שמזמינה לטבול בה.

ישנן 4 דרכי טיול:

1. חצי נחל צפוני
מסלול קצר מחניון המפלים [2] עד למפל השחור וחזרה (מתאים לרכב אחד) - מסלול של כ-1.5 ק"מ, עם עלייה חדה אך קצרה בסופו.
2. חצי נחל דרומי
מסלול בינוני מנקודה [9], החנייה שסמוך לאל-עד, ועד למפל הלבן ובחזרה (מתאים לרכב אחד) - מסלול של כ-3 ק"מ עם עלייה מתונה אך מתמשכת בסופו (היחיד שמתאים לכלבים מבין ארבעת המסלולים, שכן הוא לא דורש ירידה של מדרגות סלע ויתדות).
3. כל הנחל
(המסלול המתואר בהמשך) מחניון המפלים שבאבני איתן [2] ועד החנייה שסמוך לאליעד [9] המסלול דורש שני רכבים - (מסלול של כ-4.5 ק"מ עם עלייה מתונה אך מתמשכת בסופו)
4. כל הנחל (מעגלי)
מסלול מספר 3 בתוספת של 3 ק"מ על דרך עפר העוברת מעל לגדה המזרחית של הנחל - ההליכה ארוכה יותר, אך מאפשרת לעשות את כל המסלול עם רכב אחד.

איך מגיעים:

תחילת המסלול בחניון המפלים [1] שליד המושב הדתי אבני איתן. מכיוון שמדובר במושב דתי, ההגעה שונה ביום חול ובשבת או חג:

- ביום חול:
  - מצומת אפיק ממשיכים בכביש 98 לכיוון מגשימים עד לפניה לאבני איתן.
  - ניתן להכנס עם הרכב עד לחניון המפלים, שממנו מתחיל השביל האדום היורד לנחל.
- בשבת וחג:
  - ניתן להגיע לחניון המפלים בדרך העוקפת את המושב: כ-100

- מטר לפני הכניסה למושב פונים שמאלה לדרך עפר ונוסעים בה בהתאם לחצים על הצמיגים שבדרך עד חניון המפלים. אפשרות נוספת היא לחנות בשער הכניסה וללכת קצת יותר ברגל.

המסלול:

בחניון יש מזנון (פתוח על פי תיאום מראש), ברזי מים ושירותים. מכאן נמשיך צפונה בשביל המסומן אדום לאורך גדר המושב עד לתחילת הירידה [2] לערוץ העמוק של נחל אל על (ואדי דפילה בערבית). אם תקשיבו היטב אולי תוכלו לשמוע את להקת הזאבים הפרועים, החמורים, הצבועים, השועלים, דורבנים, לוטרות, נמיות ושפני סלע. כל אלו נמצאים בשמורה וכדי לראותם צריך לבוא בשעות החשיכה. האגדה מספרת גם על קיומו של דוב באזור.

בנקודת תחילת הירידה מומלץ לעשות תצפית. ניתן לראות החל מהחרמון בצפון ועד הכנרת, ניתן לראות גם את היישוב אלי-עד שבהמשך הנחל – המקום בו נסיים את הטיול שלנו.

הירידה עצמה לא פשוטה ויש להיזהר. לפני שמגיעים לערוץ הנחל נעבור בבוסתן [3] שבימי הקיץ נמצא בו תאנים, רימונים, ענבים, עצי רימון, משוכות צבר תמרים ועוד. לאחר ההגעה לאפיק המרשים עולים מעט לגדה הצפונית (הימנית) וממשיכים בשביל המתפתל בין הצמחיה.

זו ההזדמנות לראות כי שכבת הסלע שאנו עומדים עליה עכשיו היא שכבת בזלת, הצעירה יחסית לשכבת הגיר (שנמצאת תחתיה) המוכרת ברוב חלקי הארץ. בעקבות לחצים בפני כדור הארץ והשבר הסורי אפריקאני, החרמון נדחף למעלה ובאזור רמת הגולן נוצר קער. בקער זה נוצרו לחצים געשיים והוא התמלא בזלת שזרמה מעשרות הרי געש. עד היום ניתן לראות את הרי געש אלה, המוכרים בשם התלים של רמת הגולן.

אם ברשותכם מדריך צמחים תוכלו וודאי לזהות את התורמוס, העכנאי, לשון הפר, יערה איטלקית ובעיקר שיחי ההרדוף הורודים המקשטים כל פינה (שימו לב ההרדוף הוא רעיל).

לאחר כרבע שעה הליכה נגיע למשטח בזלת עליו זורמים המים ונופלים ממפל שגובהו 8 מטרים לבריכה טבעית יפיפיה. מפל זה מכונה המפל אל הבריכה העטופה עצי דולב, שיחי ערבה ושערות. [4] השחור שולמית, יש לרדת בשביל התלול. כמובן שמומלץ לנוח בנקודת חן זו, אך שימו לב שאתם לא פוגעים בסביבה ע"י השארת זבל במקום.

נחזור אל השביל ונמשיך בגדה הימנית של הנחל. לאחר כ-2 ק"מ ותוך שאנו עוברים בדרך כמה בריכות קטנות אך מקסימות [5], נגיע למפל גובהו של המפל הוא 14 מטרים והוא נופל אל בריכה גדולה. כדי [6] הלבן להגיע אליה נמשיך בהליכה של מספר דקות עד לפיצול של השביל [7] לשביל היורד אל הבריכה. בסוף הירידה התלולה יתגלה לנו המפל המרשים ובתחתיתו בריכה גדולה. כאן הצליחו מי הנחל להתחתר בסלע הבזלת

ולחשוף את הגיר הלבן שמתחת. גם הבריכה הזאת מזמינה לא פחות מאחותה בראשית המסלול ליהנות מיופיה.

העלייה בחזרה מהבריכה היא בשביל שבו ירדנו, משם חזרה להמשך השביל האדום. מכאן יש עלייה מתונה אך ארוכה שמביאה אותנו לאחר 2 ק"מ אל הרמה שמעל ערוץ הנחל. שימו לב שלאחר כ-1 ק"מ מפיצול השבילים הכחול והאדום, ישנה נקודת תצפית [8] (בנקודה בה השביל מתעקל בחדות), ותוך כדי מנוחה מומלץ.

לעצור ולראות את הסביבה.

על הרכב השני לחכות לנו בסוף המסלול – בשביל הגישה לקיבוץ אלי עד [9].

למי שבחרו במסלול 4 - לאחר מנוחה קלה, נלך עם הכביש דרומה לעבר היציאה לכביש הראשי. לאחר כ-200 מטר נראה פניה לדרך עפר שמאלה. דרך עפר זו תוביל אותנו לאחר 3 ק"מ לחניון המפלים. שימו לב לא לסטות מדרך העפר מאחר וישנו חשד למיקוש בסביבה. נכון למאי 2014 נסלל שביל אופניים במחבר בין אלי-עד לאבני איתן, זהו השביל חזרה לרכב.

